

UOL[®]
ÚČETNICTVÍ

ZÁSOBY

ve skladu i v účetnictví

Mouka, šroubky, ale i **kryptoměny**. Se zásobami se denně setká většina podnikatelů. Znáte ale všechny **povinnosti**, které se s nimi pojí?

V tomto e-booku si ukážeme, jaká **legislativa** je upravuje, co vám ukládá a jak se poprat se zásobami **v účetnictví**. Dozvíte se i to, jak naložit se zbožím, které si zákazníci „omylem“ odnesli pod kabátem.

A kdybyste se chtěli zásobit čtením, sáhněte do našich zásob [čerstvě vydaných knih o účetnictví a daních](#).

www.uol.cz
+420 910 190 008
info@uol.cz

PS: E-book jsme napsali, aby pomáhal.
Zdarma.
Sdílejte ho volně všem, komu by se mohl hodit.

Obsah

Důležitá legislativa	4
Zkratky	4
Proč je důležité správně evidovat zásoby?	5
Jaké máme druhy zásob?	6
Jak se zásoby oceňují?	7
Ocenění pořizovací cenou	7
Ocenění vlastními náklady	8
Ocenění reprodukční pořizovací cenou	9
Jak se účtuje o zásobách?	10
Účtujeme o zásobách způsobem A	10
Nakoupené zásoby	10
Zásoby vytvořené vlastní činností – nedokončená výroba a výrobky	11
Účtujeme o zásobách způsobem B	12
Nakoupené zásoby	12
Zásoby vytvořené vlastní činností	12
Opravné položky	13
Jak zjistit ceny zásob při prodeji?	14
Další metody	14
Jak na inventury?	15
Likvidace zásob z pohledu daně z příjmu a DPH	16
Manka a škody	16
Přirozené úbytky	17
Kryptoměny jsou také zásoby. Jak se o nich účtuje?	18
Jak kryptoměny ocenit?	18
Kryptoměny a DPH	19

Důležitá legislativa

[Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.](#)

[Vyhláška č. 500/2002](#)

[České účetní standardy](#)

[Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.](#)

[Zákon o dani z přidané hodnoty č. 235/2004 Sb.](#)

[Daňový řád č. 280/2009 Sb.](#)

[Zákon o oceňování majetku č. 151/1997 Sb.](#)

Zkratky

- DZP – daň z příjmů
- DPH – daň z přidané hodnoty
- NO – nárok na odpočet
- EČ – ekonomická činnost
- NV – nedokončená výroba
- N – náklady
- PC – pořizovací cena

Proč je důležité správně evidovat zásoby?

Pro váš vlastní pořádek se bez **pečlivé evidence** a **fyzických inventur** neobejdete. Oboje ale musíte dělat i ze zákona. Když k vám přijdou úředníci na daňovou kontrolu, bude je vaše evidence zásob a inventury zajímat. Nejhorší, co se vám při takové kontrole může stát, je, že žádnou evidenci nemáte a netušíte, co se se zásobami stalo.

Co vám hrozí, když tyto podklady nemáte? Úředníci můžou **zpochybnit váš daňový základ** a doměřit vám daň podle pomůcek. Také hrozí, že vám finanční úřad neuzná odpočet DPH.

Co je doměření pomocí pomůcek?

Způsob výpočtu daně, který se používá, když vám finanční úřad nemůže daň vypočítat klasicky. Například proto, že nespolupracujete a nedodáte potřebné podklady. Při doměřování podle pomůcek s vámi úředníci nespolupracují a výsledek pro vás nebývá výhodný.

Jaké máme druhy zásob?

Druhy zásob stanovuje **Český účetní standard pro podnikatele číslo 15**.

Uvádí 6 typů:

1. materiál
2. nedokončená výroba a polotovary
3. výrobky
4. zboží
5. mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
6. poskytnuté zálohy na zásoby

Jak se zásoby oceňují?

Způsoby ocenění uvádí § 25 zákona o účetnictví, § 9 a 49 vyhlášky 500/2002 a Český účetní standard pro podnikatele číslo 15.

Zásoby oceňte **podle toho, jak jste k nim přišli**. Máte 3 možnosti:

1. **Nakoupené zásoby** oceníte pořizovací cenou.
2. Zásoby, které jste **vytvořili vlastní činností**, oceníte vlastními náklady.
3. Zásoby, které jste **získali bezplatně**, oceníte reprodukční pořizovací cenou.

Co je reprodukční pořizovací cena?

Cena, za kterou byste zásoby koupili v době, kdy o nich účtujete.

Ocenění pořizovací cenou

Co se počítá do pořizovací ceny? Její součástí jsou i **náklady, které souvisí s pořízením zásob**.

Sem patří především:

- přepravné
- provize
- clo
- pojistné

Co do pořizovací ceny **nepatří**?

- **úroky** z úvěrů a zápůjček na pořízení zásob
- kurzové rozdíly
- **smluvní pokuty**, úroky z prodlení a jiné sankce

Co je to kurzový rozdíl?

Rozdíl mezi kurzy v různé dny. Pokud například vystavíte fakturu v eurech a od data vystavení do data zaplacení se změní kurz eura vůči koruně, vzniká kurzový rozdíl. Kurzovým rozdílů a obchodování s cizími měnami jsme se věnovali v [tomto ebooku](#).

Při oceňování pořizovací cenou můžete použít **několik způsobů ocenění**.

- Předem stanovená cena pořízení
- Odchylka od skutečné ceny pořízení
- Související náklady

Při vyskladnění zásob tyto náklady nebo odchylky rozpouštíte způsobem, který si vaše firma stanovila.

Ocenění vlastními náklady

Jestli si zásoby vyrábíte sami, oceníte je vlastními náklady. Můžete buď použít **náklady ve skutečné výši**, nebo vyjít z **kalkulace výroby**.

Co všechno do vlastních nákladů započítat?

- přímé náklady
- poměrnou část nepřímých nákladů

Nepočítají se sem náklady na prodej.

Přímé náklady jsou ty, které musíte vynaložit, abyste vyrobili jeden výrobek. Patří sem třeba spotřebovaný materiál nebo hrubé mzdy lidí, kteří výrobek vyrábí.

Nepřímé náklady také souvisí s výrobou, ale nemůžete je snadno přiřadit k jednomu výrobku. Půjde například o spotřebu energií, nájemné za výrobní prostory nebo náklady na údržbu strojů.

Ocenění reprodukční pořizovací cenou

Reprodukční pořizovací cena je cena, za kterou byste zásoby koupili v **době, kdy o nich účtujete**. Bude se vám hodit například u zásob, které jste získali **bezúplatně**. Ty nemají pořizovací cenu, ale můžete zjistit, kolik by stály teď.

Pro **účely účetnictví** vám bude stačit **odborný odhad**.

Pro daňové **účely** se reprodukční cena zjišťuje podle **zákona o oceňování majetku**. Zpravidla se použije obvyklá cena. Tedy cena, za kterou byste zásoby mohli prodat. Když tuto cenu nemůžete použít, počítá se s tržní hodnotou.

Dobré vědět:

Jak se stanovuje obvyklá cena? Jednoduše porovnáte kupní ceny srovnatelných věcí.

Jak se účtuje o zásobách?

O zásobách účtujte podle Českého účetního standardu pro podnikatele číslo 15. Můžete využít **způsob A nebo B**. Nebojte, oba si tu vysvětlíme.

Dobré vědět:

Nepodceňte evidenci zásob. Tu musí vést i podnikatelé, kteří vedou daňovou evidenci. Evidujte vždy v historických cenách.

Účtujeme o zásobách způsobem A

Nakoupené zásoby

Pořízené zásoby účtujte v průběhu účetního období **rozvahově** na účty **zásoby**.

Při prodeji zaúčtujte **výdej proti účtu nákladů** a zaúčtujte výnos z prodeje.

Dobré vědět:

Na konci období nezapomeňte zaúčtovat případná manka.

Jaké účtové skupiny využijete?

- Pořizovací cenu zásob v průběhu účetního období účtujte na účty skupin **11 – Materiál** nebo **13 – Zboží**. Souvztažně запиšte ve prospěch příslušného účtu třídy 2 nebo 3.
- Aktivaci materiálu, služeb a zboží účtujte na vrub účtů zásob a souvztažně na **62 – Aktivace**.
- Převzetí na sklad zaúčtujte na účtové skupiny **11 – Materiál** nebo **13 – Zboží**.
- Spotřebu a prodej účtujte na **50 – Spotřebované nákupy**, prodej materiálu do skupiny **54 – Jiné provozní náklady**.

Zásoby vytvořené vlastní činností – nedokončená výroba a výrobky

Náklady na **nedokončenou výrobu nebo výrobky** účtujte do **nákladů**.

Nejpozději na konci účetního období zaúčtujte přírůstek nedokončené výroby a výrobků **do aktiv proti výnosům**.

Hodnotu stanovte **kalkulací**. Do nákladů jde hodnota nedokončené výroby a výrobků **až v období prodeje**.

Pozor!

Na oblast nedokončené výroby se při kontrolách rádi zaměřují úředníci z finančního úřadu. Dejte si na ní záležet! Když na ni zapomenete, zkreslíte si navíc výsledek hospodaření.

Jaké účtové skupiny využijete?

- Přírůstky zásob oceněné vlastními náklady zaúčtujte na vrub účtové skupiny **12 – Zásoby vlastní výroby**.
- Souvztažně zapište ve prospěch účtové skupiny **61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti**.
- Při vyskladnění zásob účtujte do skupin **61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti** a **12 – Zásoby vlastní výroby**.

Kdo účtuje o nedokončené výrobě a výrobcích?

- Stavební firmy (zčásti dokončené, dosud nepředané zakázky)
- Výrobní firmy
- Ostatní podnikatelé, kteří nevyfakturují projekt do konce období (typicky reklamní agentury, právníci, auditoři, poradci)

Účtujeme o zásobách způsobem B

Nakoupené zásoby

Nakoupené zásoby účtujte v průběhu období **do nákladů**. Na konci období zaúčtujte počáteční stav skladu **do nákladů**. Do zásob zaúčtujte hodnotu zásob podle **inventury skladu k 31. prosinci**.

Dobré vědět:

Nezapomeňte zaúčtovat případné manko.

Jaké účtové skupiny využijete?

- Pořizovací cenu zásob v průběhu období účtujte do účtové skupiny **50 – Spotřebované nákupy**.
- Souvztažně zapište na účty účtové třídy 2 nebo 3.
- Aktivaci materiálu, služeb a zboží účtujte do **50 – Spotřebované nákupy** souvztažně s **62 – Aktivace**.
- Při uzavírání účetních knih převedte počáteční stavy účtových skupin **11 – Materiál** a **13 – Zboží** na vrub účtů spotřeby materiálu a prodaného zboží skupiny **50 – Spotřebované nákupy**
- Stav zásob podle skladové evidence zaúčtuje do **11 – Materiál** nebo **13 – Zboží** souvztažně s **50 – Spotřebované nákupy**.

Zásoby vytvořené vlastní činností

- Náklady související výrobou zásob účtujte do **nákladů**.
- Na rozvahový účet zásob v průběhu účetního období **neúčtujte**.
- Na konci období odúčtujte počáteční stav zásob do **nákladů**.
- Na účet **zásob** zaúčtujte stav zásob **podle skladové evidence**.

Dobré vědět:

Zásoby, které jste pořídili v cizí měně, přepočítejte na koruny a dál sledujte jejich hodnotu v korunách.

Jaké účtové skupiny využijete?

- V průběhu účetního období nezapisujte nic do skupiny **12 – Zásoby vlastní výroby**.
- Náklady na výrobu účtujte na **účtech třídy 5**.
- Při uzavírání účetních knih převedte počáteční stavy zásob na účtech **12 – Zásoby vlastní výroby** na vrub účtové skupiny **61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti**.
- Stav zásob podle inventury zaúčtujte do účtové skupiny **12 – Zásoby vlastní výroby** souvztačně s **61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti**.

Opravné položky

Pokud přechodně klesne hodnota zásob, vytvářejí se k nim v účetnictví opravné položky. Jejich tvorba **není daňový náklad**.

Jak zjistit ceny zásob při prodeji?

Metody, jak ceny určit, v Česku stanovuje **§ 25/4 zákona o účetnictví**. Jsou to tyto metody:

- FIFO – first in first out
- vážený aritmetický průměr
- pořizovací cena + odchylka + náklady související s pořízením

Dobré vědět:

Co je to FIFO? Metoda, při které porovnáváte cenu prvního koupeného kusu a prvního prodaného, druhého koupeného a druhého prodaného a tak dál. Tak zjistíte, kolik jste prodejem vydělali.

Další metody

LIFO – last in first out

Tato metoda se používá, pokud roste pořizovací nebo výrobní cena zásob. Tím, že při prodeji použijete hodnotu zásob, které jste doskladnili naposledy, snížíte marži, a tím pádem i daň z příjmů.

LIFO účetní jednotky v Česku použít nemohou.

HIFO – highest in first out

Při prodeji uplatníte do nákladů nejdřív zásoby s nejvyšší pořizovací cenou.

Ani **HIFO nemůžou účetní jednotky v Česku použít.**

Smí ji ale využít podnikatelé, kteří nevedou účetnictví.

Jak na inventury?

Podle zákona o účetnictví **musíte provést fyzickou inventuru** zboží k **rozvahovému dni**. Konkrétně § 29 říká, kdy musíte inventuru provést a kdy ji musíte prokázat.

Inventuru můžete:

- zahájit 4 měsíce před rozvahovým dnem.
- ukončit 2 měsíce po rozvahovém dnu.

Dobré vědět:

Inventarizace uschovávejte nejméně 5 let. V praxi radši déle, protože prekluze v daňovém řízení může být až 10 let.

Zmíněný zákon říká, že můžete inventuru **provádět i průběžně**. A to u konkrétních typů zásob, jako jsou:

- zásoby, u kterých účtujete podle druhů nebo podle míst jejich uložení
- dlouhodobý movitý majetek, který nemá stálé místo, kam náleží

Termín inventarizace si stanovíte sami. Každý druh zásob ale musí projít inventurou **aspoň jednou za účetní období**.

Likvidace zásob z pohledu daně z příjmu a DPH

Pohled **daně z příjmu** upravuje zákon o daních z příjmů v § 24/2 zg).

Budete potřebovat protokol, který obsahuje:

- důvody likvidace
- způsob, čas a místo likvidace
- specifikaci předmětů likvidace
- způsob naložení se zlikvidovanými předměty
- pracovníky zodpovědné za provedení likvidace

Dobré vědět:

Doporučujeme shromáždit co nejvíce důkazních prostředků o tom, že jste likvidaci provedli.

Z pohledu **DPH** je pro vás důležitá hlavně tato zpráva: Když prokážete likvidaci zásob, nepřicházíte o nárok na odpočet.

Manka a škody

Manka jsou **nedaňový náklad**. Škody jsou **daňové do výše náhrad**. U prokázaných mank a škod vám zůstává nárok na odpočet DPH.

Dobré vědět:

Pokud se vám zásoby ztratí nebo je někdo ukradne a vy to nedokážete doložit, je možné, že budete muset upravovat odpočet DPH. Generální finanční ředitelství vydalo [dokument](#), ve kterém tuto problematiku vysvětluje.

Přirozené úbytky

Zásoby vám můžou **přirozeně ubývat** – třeba sesycháním nebo tak, že si zákazníci sem tam něco odnesli pod kabátem. To se může stát, ale **musíte k tomu mít podklad**. Dřív dokonce existovaly normy přirozených úbytků.

Pokud máte přirozené úbytky zdokumentované, pak jde o **daňový náklad** a máte nadále nárok na odpočet.

Kryptoměny jsou také zásoby. Jak se o nich účtuje?

V Česku a řadě dalších států se kryptoměny považují za zásoby. Proto o nich tak musíte **účtovat, vést evidenci a provést inventuru** na konci účetního nebo zdaňovacího období.

Jak kryptoměny ocenit?

Nakoupené kryptoměny oceníte podle toho, za co je měníte.

1. **Měníte za fiat měnu** (např. koruny)?
Použijte pořizovací cenu.
2. **Měníte za jinou kryptoměnu?** Oceníte podle velkých burz. S tím vám pomůže [tato stránka](#).

Vytěžené kryptoměny oceníte vlastními náklady.

Dobré vědět:

Generální finanční ředitelství sepsalo [informace o povinnostech podnikatelů](#), kteří obchodují s kryptoměnami. Dozvíte se tam, jak se tyto transakce posuzují z pohledu daní.

Co když si s klientem nebo dodavatelem **hradíte zboží v kryptoměnách**?

Když vám **zaplatí klient v kryptoměně**, pak počítejte hodnotu přijaté kryptoměny jako hodnotu prodaného zboží (pokud jste si to tak domluvili).

Příjem kryptoměny je pak pro vás přírůstek zásob. Provedte zápočet s pohledávkou za zboží.

Když **platíte kryptoměnou vy**, pak oceníte úbytek kryptoměny a následně započtete se závazkem.

Kryptoměny a DPH

Kryptoměnám a DPH už se věnoval i Evropský soudní dvůr (konkrétně v rozsudku [C-264/14 David Hedqvist](#)). Rozhodl, že **směna kryptoměn** je směnárenská činnost **osvobozená od DPH** bez nároku na odpočet. Pokud tedy jde o činnost za účelem získávání pravidelného příjmu.

Těžba není předmětem DPH. Prodej vytěžené kryptoměny ale ano, pokud se jedná o ekonomickou činnost.

Hod'te s námi účetnictví za hlavu!

Pečujeme o 4 000 podnikatelů v Česku a na Slovensku.
Postaráme se i o vás.

Dojedeme pro vaše doklady

Vy je jen naházíte do krabice, kterou si náš kurýr
každý měsíc vyzvedne.

Úřady vyřídíme za vás

Ušetřete si čas. Zastoupíme vás, ať půjde o banalitu,
nebo o daňovou kontrolu.

Daňového poradce máte zdarma

Naši poradci jsou vám k dispozici zdarma, stačí zvednout telefon.

Vidíte nám pod ruce

Doklady skenujeme do online systému.
Vy dostanete přístup, ať můžete sledovat naši práci.

Ozvěte se.

www.uol.cz
+420 910 190 008
info@uol.cz

